

DEFINICIÓ BREU, INDICACIONS i COMPLICACIONS

L'estudi de l'abdomen per **Tomografia Axial Computaritzada (TAC)** consisteix en una prova radiològica no invasiva que permet diagnosticar patologies abdominals.

La exploració per TAC **es realitza mitjançant la emissió de raigs X**, capaços de travessar les estructures abdominals, **proporcionant múltiples imatges a diferents nivells abdominals en els tres plànols de l'espai**: axial, sagital i coronal.

Aquest estudi radiològic **es pot dur a terme sense l'administració de contrast o bé amb contrast iodat endovenós i/o contrast oral**.

Contrast iodat <i>endovenós</i>		
CARACTERÍSTIQUES	Realça els vasos sanguinis i òrgans vascularitzats.	
INDICACIONS ///		
Patologies hepàtiques: <ul style="list-style-type: none"> • Cirrosis hepàtica • Lesions ocupants de l'espai: nòduls, neoplàsies, quists, etc. • Traumatismes hepàtics Patologies de les vies biliars: <ul style="list-style-type: none"> • Obstrucció - litiasis biliar, neoplàsies, estenosis biliar i processos inflamatoris. Patologies de la vesícula biliar: <ul style="list-style-type: none"> • Colelitiasis • Colecistitis • Neoplàsia Patologies pancreàtiques: <ul style="list-style-type: none"> • Quists pancreàtics • Pancreatitis aguda i crònica • Neoplàsia 	Patologies de la melsa: <ul style="list-style-type: none"> • Esplenomegàlia • Infart • Limfoma • Quists Patologies de l'estomac i budells: <ul style="list-style-type: none"> • Isquèmia • Traumatismes • Obstrucció • Distensió • Neoplàsia • Diverticulitis • Hernies • Apendicitis 	Patologies urològiques: <ul style="list-style-type: none"> • Obstrucció › litiasis renal, neoplàsies, nòduls, etc. • Hidronefrosis • Pielonefritis • Cistitis Patologies pèlviques: <ul style="list-style-type: none"> • Lesions ocupants de l'espai prostàtiques i ginecològiques Ascitis Adenopaties peritoneals Masses en qualsevol estructura abdominal
CONTRAINDICACIONS ///		
<ul style="list-style-type: none"> • Al·lèrgia al iode • Insuficiència renal greu • Insuficiència hepàtica greu • Embaràs 		
COMPLICACIONS ///		
Reaccions anafilàctiques: <ul style="list-style-type: none"> • Urticària • Hipotensió • Taquicàrdia • Broncospasme • Edema de laringe • Shock anafilàctic • Insuficiència respiratòria severa 	Reaccions quimiotòxiques: <ul style="list-style-type: none"> • Calor • Nàusees i vòmits • Aritmia cardíaca • Hipertensió • Insuficiència renal • Convulsions 	Complicacions amb via IV: Flebitis Extravasació

Contrast hidrosoluble <i>oral / rectal</i> Gastrografin®	
CARACTERÍSTIQUES	<p>Contrast oral</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millora la visualització del tracte digestiu. <p>Contrast rectal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Millora la visualització de la última porció del colon, recte i anus.
INDICACIONS ///	
Qualsevol patologia del tub digestiu.	
CONTRAINDICACIONS ///	
<ul style="list-style-type: none"> • Al·lèrgia al iode • Insuficiència renal greu • Insuficiència hepàtica greu • Sospita de perforació del tub digestiu • Administració abans de la realització d'una cirurgia digestiva. • Embaràs 	
COMPLICACIONS ///	
<ul style="list-style-type: none"> • Reaccions anafilàctiques › menys comú i amb menor intensitat que amb el contrast iodat IV. • Diarrees • Nàusees i vòmits 	
<p>L'equip d'infermeria desenvolupa un rol important en la prevenció, detecció i tractament de reaccions adverses causades per el contrast iodat.</p>	

ATENCIIONS D'INFERMERIA EN LA PREPARACIÓ DE LA PROVA

- **Verificar en la història clínica si el pacient té al·lèrgia al iode;**
en el cas de no estar anotat, preguntar-li.
- Comprovar analítica per tal de detectar **contraindicació per insuficiència renal.** › Creatinina <1,8 mg/dl.
- En cas de dona en edat fèrtil, **preguntar possibilitat d'embaràs.**
  - Si existeix la possibilitat, realitzar prova d'embaràs.
- En cas de lactància, aconsellar l'extracció de llet materna abans de la prova.
- **Controlar la correcta realització del dejú pautat de 4 – 6 hores.**
- Proporcionar la informació necessària de la prova a realitzar.
- **Fer signar al pacient el consentiment informat** per l'administració del contrast per realitzar la prova.
  - En el cas de pacients incapacitats i menors de 16 anys, aquesta signatura ha de ser realitzada per el tutor legal.
  - En cas d'emergència i amb manca del tutor legal, aquest consentiment podrà ser signat per el metge responsable.
- Comprovar que el material necessari en cas d'urgència està disponible.

ATENCIIONS D'INFERMERIA DURANT LA PROVA

- **Canalitzar una vena perifèrica amb suficient calibre** i resistència com per suportar el contrast iodat, el qual té una consistència molt densa.
- Verificar amb sèrum fisiològic la correcta fluïdesa de la via.
- En cas necessari, col·locar al pacient les proteccions plomades adients.
- Si el pacient porta medicació endovenosa en curs, suspendre l'administració tancant la clau d'accés al pacient, per tal de que el contrast no pugui refluir cap a l'interior d'aquesta.
- Preparar la bomba de perfusió i connectar-la al pacient.
- **Explicar al pacient les possibles sensacions normals que pot experimentar amb l'entrada del contrast endovenós:**
  - Sensació de calor des de la gola fins a zona púbica, amb percepció de ganes d'orinar.
- Iniciada l'administració de contrast, verificar la fluïdesa per la via canalitzada.
- **En el cas de extravasació, detenir immediatament la perfusió.**
- **Observar possibles reaccions adverses, preguntar al pacient si percep qualsevol símptoma.** En cas de sospita, aturar ràpidament la perfusió.
- En cas de shock anafilàctic, un cop detinguda la perfusió de contrast endovenós, procedir immediatament a intentar estabilitzar al pacient amb les tècniques adequades i protocol·litzades. Derivar a algun company l'acció d'avisar a un metge, si aquest no es troba present.

ATENCIIONS D'INFERMERIA DESPRÉS DE LA PROVA

- En el cas d'haver aturat la administració d'un fàrmac previ a la prova, tornar a connectar per la correcta perfusió.
- **Control i vigilància de signes i símptomes que puguin alertar de possible reacció anafilàctica tardana o reacció quimiotòxica.**
- Correcta hidratació del pacient, per tal de que el contrast sigui eliminat.

BIBLIOGRAFIA

Cavalcanti Juchem B, Dall Agnol CM. Reacciones adversas inmediatas al contraste yodado intravenoso en tomografía computarizada. Rev Latino. [Article a Internet]. 2007. [Consultat el 25/10/2013]; 15(1).

Disponible a: http://www.scielo.br/pdf/rlae/v15n1/es_v15n1a12.pdf

García Mónaco R. Medios de contraste radiológicos: lo que un médico no puede dejar de conocer.

[Llibre a Internet]. Argentina: Ediciones Journal; 2011. [Consultat el 25/10/2013].

Disponible a: http://www.radiolegsdecatalunya.cat/pdf/libro_medios_de_contraste.pdf